

مفهوم عدالت و مصادره اموال شهروندان

احمد زیدآبادی

نویسنده و مشاور هم‌میهن

در روزهای پس از پیروزی انقلاب که گروه‌های مارکسیست و سازمان‌های چپ‌گرای مسلمان همسو با آنان، بر مصادره گسترده اموال و دارایی‌های افراد متمول پای می‌فشردند، عمده صدای مخالف در این زمینه از بخش سنتی حوزه علمیه قم بلند شد.

فقیهان متعهد به فقه جواهری و سنت اجتهادی مرحوم شیخ انصاری، بنابه آموزه‌های هزارساله حوزه‌های دینی «مال» افراد را همچون جان و عرض آنها محترم و غیرقابل تعرض می‌دانستند و هر نوع مصادره اموال را به رعایت نازک‌بینی‌های فقهی مربوط به تمیز بین مشروع و نامشروع بودن آنها مشروط می‌کردند.

با این حال، زمانه، زمانه استیلای پارادایم چپ‌گرایی و سوسیالیسم بر افکار گروه‌های انقلابی در جهان سوم بود و هر فریادی در جهت رعایت حرمت مالکیت مشروع شهروندان به اتهام «عدالت‌ستیزی و حمایت از انواع بورژوازی و پایگاه‌های داخلی امپریالیسم»، محکوم و منکوب می‌شد. بدین ترتیب مصادره اموال و دارایی‌های اعضای خاندان حاکم و هر آن که انگ وابستگی به آنها زده شد، با مصوبه شورای انقلاب در تیرماه سال ۵۸ صورت قانونی به خود گرفت و بعدها اصل ۴۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی نیز به همین موضوع اختصاص یافت. در آن میان، چه بسیار کارآفرینان و صنعت‌گران موفق‌کی که به اتهام وابستگی به خاندان پهلوی، کارخانه‌های تولیدی آنان توقیف و مصادره شد و خود و خانواده‌هایشان آواره دور دنیا شدند.

سرنوشت اندوهبار کارخانه‌های مصادره‌شده و مستهلک شدن و به زیان رسیدن آنها، به تدریج برخی از مسئولان کشور را به این فکر انداخت که آیا چنین مصادره‌هایی به نفع مردم و کشور تمام شده و یا اینکه بنیان‌های تولید و صنعت ایران را سست کرده و به خطر انداخته است؟ همین نوع تردیدها که به تدریج تبدیل به یقین شد، تصویب قوانینی برای تعدیل شدت و حدت اجرای اصل ۴۹ قانون اساسی را در پی داشت. با این حال، این قوانین گرچه مسیر برخی رفتارهای مبتنی بر سرخودی محض را در این زمینه تا اندازه‌ای مسدود کرد، اما راه تعرض به اموال شهروندان را به پنهان‌های بسیار باز گذاشت.

تاریخ توسعه و پیشرفت اقتصادی در جهان نشان می‌دهد که بدون وجود یک بخش مولد صنعتی و کشاورزی و سازوکارهای سالم خدماتی در سطح جامعه مدنی یعنی همان بخش خصوصی مستقل از دولت، امر توسعه به سراب می‌انجامد و جامعه را دستخوش فقر و فلاکت و عقب‌ماندگی تاریخی می‌کند. همین تجربه تاریخی نشان می‌دهد که شکل‌گیری بخش خصوصی مستقل و کارآمد و راهگشا و معطوف به توسعه و پیشرفت نیز به نوبه خود منوط به رعایت حرمت مالکیت و عدم امکان تعرض نهادهای حکومتی به دارایی‌های قانونی و مشروع شهروندان است.

در دوران ریاست جمهوری مرحوم هاشمی رفسنجانی و سپس

سیدمحمد خاتمی، چندان خبری از مصادره اموال و دارایی‌های شهروندان به گوش نمی‌رسید اما با به قدرت رسیدن محمود احمدی‌نژاد و ترویج مفهومی مارکسیستی از عدالت که به جای خلق ثروت توسط بخش خصوصی بر توزیع فقر و منابع عمومی کشور بین اقشاری از مردم تأکید داشت، حرمت مالکیت مشروع بیش از پیش تضعیف شد و بحث مصادره رونق تازه‌ای گرفت. متأسفانه در سال‌های اخیر موضوع عدالت بار دیگر در همان قالب‌های مفهومی گروه‌های چپ اوایل انقلاب بازسازی شده است، اما به طرز بسیار طنزآمیزی، این بار نه توسط گروه‌های نشان دار مارکسیستی یا چپ اسلامی بلکه توسط عده‌ای که خود را مدافع سرسخت سنت و شریعت و فقا‌هت می‌دانند؛ یعنی درست همان میراثی که حافظ مالکیت مشروع مردم در تاریخ ما بوده است!

جمعیتی که اکنون خود را عدالت‌خواه معرفی می‌کنند متأسفانه مفهوم اصل عدالت را چنان به دشمنی با هر نوع مال و ثروت‌صاحبان بنگاه‌های مختلف بخش خصوصی تقلیل داده‌اند که بیم آن می‌رود تجربه زهرآلود موسوم به «ضربه ۵۴» در داخل سازمان‌های مجاهدین خلق، در بین آنان نیز تکرار شود. این جماعت به طور روزانه مشغول تضعیف حق مالکیت شهروندان و عادی‌سازی مصادره اموال آنها به طور عام است. ظاهر آن بر ترویج همین مفهوم از عدالت ضد توسعه و چپ‌گرانه، مصادره اموال شهروندان بر پایه اصل ۴۹ قانون اساسی توسط «ستاد اجرای فرمان امام» به کمک نهادهای امنیتی و از طریق دادگاه‌های مخصوص آن، شدتی بی‌سابقه گرفته است؛ موضوعی که امنیت سرمایه‌گذاری و حقوق مالکیت را به مخاطره انداخته است. بسیاری از شهروندان شکایات خود را در این زمینه به اهل رسانه منتقل می‌کنند و می‌گویند هیچ دم و دستگاه و نهادی حاضر به شنیدن اعتراض آنها و یا قادر به دخالت در کار مصادره اموال‌شان توسط ستاد اجرایی نیست! در همین مورد گاه خبرهایی به گوش می‌رسد که بی‌نهایت حیرت‌آور و تأثیربرانگیز است و در تاریخ ایران اصلاً سابقه ندارد. برای نمونه، یک فامیل کامل را که اکثر آنان در کارهای مولد صنعتی و کشاورزی موی خود را سپید کرده‌اند به اتفاق همسران و فرزندان و عروس‌سان و دامادان آنها یعنی ۵۰ شهروند این کشور را به پنهان خرید و فروش زمین‌هایی توسط پدربزرگی مرحوم، در بیش از ۶۰ سال پیش در بندرعباس، در یک حکم کلی به طور کامل از هرگونه مالکیت آنها بر زمین و باغ و منزل مسکونی و خودرو و کارخانه و حتی موجودی حساب پس‌اندازشان در سرتاسر خاک ایران محروم کرده و مشغول به مصادره آنها هستند! این دیگر نامش حتی مصادره هم نیست! بی‌خانمان‌سازی شهروندان و به فلاکت انداختن و در به در کردن کامل آنان به گناه ناکرده است! چطور چنین اتفاقی در نیمه قرن ۲۱ در یک کشور ممکن شده است؟ آیا شهروندان برای احقاق حقوق خود و یا رساندن اعتراض‌شان به گوش مسئولان امر حتماً باید اقدام به خودسوزی کنند که صدایشان شنیده شود؟ چرا مسئولان به مشکل مصادره‌های «ستاد اجرای فرمان امام» که صدای اعتراض بسیاری از شهروندان کشور را درآورده است به طور اصولی ورود نمی‌کنند؟ چه راز و رمزی پشت این بی‌تفاوتی است؟

چهره روز

ولایتی: وجود حزب‌الله برای لبنان از آب و نان هم واجب‌تر است

گروه خبر: مشاور مقام رهبری در امور بین‌الملل در گفت‌وگویی با تسنیم، به تحلیل مسائل لبنان پرداخت. علی اکبر ولایتی با اشاره به نقض مکرر آتش‌بس توسط رژیم اسرائیل گفت: «رژیم صهیونیستی به تعهدات خود در چارچوب توافق آتش‌بس پایبند نبوده و با نقض مکرر آتش‌بس و هدف قرار دادن مردم لبنان، بار دیگر ثابت کرده که به هیچ کدام از قواعد بین‌المللی پایبند نیست.»

او با اشاره به سوابق پیروزی حزب‌الله بر اسرائیل یادآور شد: «با توجه به میزان ولع رژیم صهیونیستی برای کشتار و غارت سرزمین‌های دیگر امروز وجود حزب‌الله از آب و نان برای لبنان ضروری‌تر است.» این صحبت‌های ولایتی با واکنش تند برخی چهره‌های لبنانی روبه‌رو شد.

او با اشاره به ترور هیشم علی طباطبایی فرمانده نظامی حزب‌الله، تأکید کرد: «رژیم صهیونیستی با ترور فرماندهان حزب‌الله لبنان سعی دارد اهداف نامشروع خود را با ایجاد رعب و وحشت در لبنان محقق کند

ادامه سر مقاله

بنزین در حال حاضر به قیمت ثابت و در مقایسه با سال ۱۳۹۸ شاید حدود ۹ برابر ارزان‌تر باشد. بنابراین، تعیین چنین مالیاتی هیچ کمکی نه به اصلاح مصرف می‌کند و نه مانع قاچاق می‌شود؛ چه‌بسا شوکی غیرضرور هم به اقتصاد بزند. با تعیین معاونت رئیس‌جمهور در امور انرژی، شنیده می‌شد وی درصدد اجرای آن طرح است، در نتیجه قدری امید به وجود آمد؛ ولی با اجرای این طرح به نظر می‌رسد که اراده برای اجرای آن ایده‌های بنیادی، چندان هم جدی نیست. گرچه تاکنون مستندات هزینه و فایده طرح کنونی انتشار نیافته؛ ولی محاسبات مقدماتی نشان می‌دهد که از اجرای طرح کنونی در بهترین حالت ۱۰۰۰ همت به سود بودجه دولت باشد؛ بدون اینکه درهای ساختار انرژی کشور را تغییر دهد. در حالی که مسئله اصلی نظام حاکم بر عرضه و تقاضای حامل‌های انرژی است که باعث اتلاف عجیب منابع انرژی کشور شده است. ما قصد مخالفت با این طرح را نداریم. اگر آفاده نمی‌کنیم، طبعاً تخطئه هم

نخواهیم کرد؛ ولی یک چیز را به‌طور قطع و یقین می‌دانیم و آن، اینکه این گونه طرح‌ها در بهترین حالت نوعی از بزرگ کردن وضع موجود است. در حالی که چهره وضع موجود انرژی نامتعارف‌تر از آن است که بتوان با بزرگ آن را قابل تحمل کرد. پیشنهاد مشخص این است که طرحی اساسی برای حامل‌های انرژی بدهید که در درجه اول هدف آن تأمین بخشی از کسری بودجه دولت نباشد؛ بلکه هدف اصلاح نظام حاکم بر تولید و عرضه و مصرف باشد. به‌طوری که بهره‌وری انرژی را به مرور افزایش دهد، مانع فساد عجیب در این بخش شود و قاچاق سوخت را به کلی از میان ببرد. البته، در چنین شرایطی بیشترین سود آن نصیب مردم و اقتصاد و سپس دولت خواهد شد. وضعیت کنونی با تغییراتی چنین اندکی که با تورم موجود در حال بدتر شدن است، هیچ مشکلی را حل نمی‌کند و برای سیاست‌گذاران فرصتی جهت فکر کردن درباره اصلاح نظام اقتصادی باقی نخواهد گذاشت.

تیتریک

HEADLINE ONE

۲

عکس: Leader.ir

گرامیداشت روز بسیج مستضعفین در سراسر کشور برگزار شد

تفکر ۹۰ میلیونی

گروه خبر: مراسم‌های بزرگداشت روز بسیج، پنجم آذرماه در سراسر کشور برگزار شد. در پایتخت، حسینیه امام خمینی (ره) میزبان این رخداد بود. در این مراسم که بدون حضور مقام معظم رهبری برگزار شد، محمد پاکپور، فرمانده کل سپاه، غلامرضا سلیمانی، رئیس سازمان بسیج مستضعفین، عبدالله حاجی صادقی، نماینده ولی فقیه در سپاه و هزاران نفر از بسیجیان سراسر کشور حضور داشتند. در این مراسم علاوه بر سخنرانی مقامات حاضر، خاطره‌گویی چند تن از فعالان بسیجی از جنگ ۱۲ روزه، اجرای سرود، نقالی و حماسه‌سرایی نیز بخشی از برنامه‌ها بود. ۵ آذر ۱۳۵۸، امام خمینی (ره) با صدور فرمانی، دستور تشکیل ارتش ۲۰ میلیونی را صادر کردند. ارتش ۲۰ میلیونی با گذر زمان ورخ دادن برخی تحولات ساختاری و تغییر نام، امروز با عنوان سازمان بسیج مستضعفین شناخته می‌شود.

▼ بسیج از مرزهای ایران اسلامی عبور کرده است

غلامحسین محسنی‌نژاد، رئیس دستگاه قضا در دیدار با کارکنان بسیجی این قوه، با تأکید بر این که بسیج درخت تنومندی است که از مرزهای ایران اسلامی فراتر رفته و طایله‌دار مقابله‌با استکبار و مستکبرین در عالم‌شده، گفت: «بسیج مختص و منحصر به یک قشر و طبقه خاص نیست؛ بسیج متعلق به همه ملت است و احاد مردم از تفکر و اعمال خرسنه بسیجیان بهره‌مند و مُستفیض می‌شوند. حتی افرادی که ممکن است با تفکر بسیجی و دینی انس و الفت نداشته باشند، از خدمات بسیجیان به جامعه بهره‌مند و محظوظ می‌شوند؛ در رخدادها و حوادث مختلف، این بسیجیان هستند که با به میدان و معرکه می‌گذارند و به مردم و مسلمان خدمت بی‌منت را می‌دارند. بسیج و بسیجیان آرمان‌گرا هستند، اما این آرمان‌گرایی را با عقلانیت و تدبیر تلفیق می‌کنند. بسیجیان در دنیایی که مستمراً در حال تحول و تطوّر است، تمام همت خود را معطوف به آن می‌کنند که بر علم خود و بر تقوای خود بیفزایند. بسیجیان در حوزه مجهز شدن به فناوری‌های روز نیز کوشا هستند و در این عرصه منفعلانه رفتار نمی‌کنند.» او در ادامه با انتقاد از رواج برخی واژگان در ادبیات سیاسی

▼ تنها راه نجات کشور بسیجی عمل کردن است

حمیدرضا حاجی‌بابایی، نایب‌رئیس مجلس که ریاست جلسه نوبت صبح روز چهارشنبه را بر عهده داشت، در نقط پیش از دستور خود با گرامیداشت هفته بسیج، اظهار داشت: «بسیج شجره طیبه و یک نهاد فرهنگی و تربیتی است که برای دفاع از ارزش‌های اسلامی و مردمی کردن امنیت و بصیرت جامعه اسلامی، یا به عرصه اجتماعی گذاشت. دفاع از ارزش‌های نظام و نقش تعیین‌کننده بسیج در تعاملات اجتماعی و اقتصادی و جهادی از مهمترین اهداف بسیج مستضعفان است و امام رضوان الله تعالی علیه فرمودند بسیج لشکر مخلص خداست و همچنین فرمودند من به خلوص و صفای بسیجیان غبطه می‌خورم و از خدای خود می‌خواهم تا مرا با بسیجیانم محشور گرداند.» او ادامه داد: «رهبر عزیز فرمودند بسیجی یعنی علی‌علیه‌السلام که تمام وجودش وقف اسلام بود. همچنین پیامبر عظیم‌الشان اسلام از ویژگی‌های مومن را بسیجی بودن آن برشمرد و فرمود بسیج و مومن «قلیل المؤمنه و کثیرالمعونه» هستند یعنی بسیج زیاد کار و تلاش می‌کند، اما کمتر از بیت‌العمال برداشت می‌کند. در جنگ ۱۲ روزه تحمیلی، تفکر بسیجی، تفکر ۹۰ میلیون

چهره روز

ولایتی: وجود حزب‌الله برای لبنان از آب و نان هم واجب‌تر است

گروه خبر: مشاور مقام رهبری در امور بین‌الملل در گفت‌وگویی با تسنیم، به تحلیل مسائل لبنان پرداخت. علی اکبر ولایتی با اشاره به نقض مکرر آتش‌بس توسط رژیم اسرائیل گفت: «رژیم صهیونیستی به تعهدات خود در چارچوب توافق آتش‌بس پایبند نبوده و با نقض مکرر آتش‌بس و هدف قرار دادن مردم لبنان، بار دیگر ثابت کرده که به هیچ کدام از قواعد بین‌المللی پایبند نیست.»

او با اشاره به سوابق پیروزی حزب‌الله بر اسرائیل یادآور شد: «با توجه به میزان ولع رژیم صهیونیستی برای کشتار و غارت سرزمین‌های دیگر امروز وجود حزب‌الله از آب و نان برای لبنان ضروری‌تر است.» این صحبت‌های ولایتی با واکنش تند برخی چهره‌های لبنانی روبه‌رو شد.

او با اشاره به ترور هیشم علی طباطبایی فرمانده نظامی حزب‌الله، تأکید کرد: «رژیم صهیونیستی با ترور فرماندهان حزب‌الله لبنان سعی دارد اهداف نامشروع خود را با ایجاد رعب و وحشت در لبنان محقق کند

ادامه سر مقاله

بنزین در حال حاضر به قیمت ثابت و در مقایسه با سال ۱۳۹۸ شاید حدود ۹ برابر ارزان‌تر باشد. بنابراین، تعیین چنین مالیاتی هیچ کمکی نه به اصلاح مصرف می‌کند و نه مانع قاچاق می‌شود؛ چه‌بسا شوکی غیرضرور هم به اقتصاد بزند. با تعیین معاونت رئیس‌جمهور در امور انرژی، شنیده می‌شد وی درصدد اجرای آن طرح است، در نتیجه قدری امید به وجود آمد؛ ولی با اجرای این طرح به نظر می‌رسد که اراده برای اجرای آن ایده‌های بنیادی، چندان هم جدی نیست. گرچه تاکنون مستندات هزینه و فایده طرح کنونی انتشار نیافته؛ ولی محاسبات مقدماتی نشان می‌دهد که از اجرای طرح کنونی در بهترین حالت ۱۰۰۰ همت به سود بودجه دولت باشد؛ بدون اینکه درهای ساختار انرژی کشور را تغییر دهد. در حالی که مسئله اصلی نظام حاکم بر عرضه و تقاضای حامل‌های انرژی است که باعث اتلاف عجیب منابع انرژی کشور شده است. ما قصد مخالفت با این طرح را نداریم. اگر آفاده نمی‌کنیم، طبعاً تخطئه هم

نخواهیم کرد؛ ولی یک چیز را به‌طور قطع و یقین می‌دانیم و آن، اینکه این گونه طرح‌ها در بهترین حالت نوعی از بزرگ کردن وضع موجود است. در حالی که چهره وضع موجود انرژی نامتعارف‌تر از آن است که بتوان با بزرگ آن را قابل تحمل کرد. پیشنهاد مشخص این است که طرحی اساسی برای حامل‌های انرژی بدهید که در درجه اول هدف آن تأمین بخشی از کسری بودجه دولت نباشد؛ بلکه هدف اصلاح نظام حاکم بر تولید و عرضه و مصرف باشد. به‌طوری که بهره‌وری انرژی را به مرور افزایش دهد، مانع فساد عجیب در این بخش شود و قاچاق سوخت را به کلی از میان ببرد. البته، در چنین شرایطی بیشترین سود آن نصیب مردم و اقتصاد و سپس دولت خواهد شد. وضعیت کنونی با تغییراتی چنین اندکی که با تورم موجود در حال بدتر شدن است، هیچ مشکلی را حل نمی‌کند و برای سیاست‌گذاران فرصتی جهت فکر کردن درباره اصلاح نظام اقتصادی باقی نخواهد گذاشت.

گزارش دو

واکنش‌های بنزینی در بهارستان

افزایش نرخ سوخت موضوع اول جلسه دی‌روز مجلس بود

محسوب نمی‌شود - بخرد، از سهمیه یارانه محروم شود، اما خانواری که به نام اعضای خانواده چند خودرو دارد، برای همه آنها سهمیه بگیرد؟ شما لااقل سهمیه را باید بر اساس خانوار می‌دادید، نه به ازای هر فرد حقیقی، فقط سهمیه خودروهای CNG سوز را نصف کرده‌اید؛ اما در قانون برنامه، تنوع سید سوختی شامل خودروهای LPG سوز، هیبریدی برقی هم آمده است. چرا سهمیه آنها نصف نمی‌شود؟ آیا دولت نمی‌خواهد این سازوکار را اعمال کند؟ امروز ۲۹ درصد خودروها در کشور خودروهای کار هستند و امراز معاش می‌کنند. چرا اینها وارد سامانه عمومی نمی‌شوند تا بر اساس بیمایش واقعی سهمیه دریافت کنند؟ چرا باید رانت را برای شرکت‌های اینترنتی در نظر گرفت، اما واقعیت معیشت مردم نادیده گرفته شود؟» او در گفت‌وگو با یکی از بخش‌های خبری تلویزیون هم گفت که «مصوبه گرانی بنزین غیرقانونی است و در هیئت تطبیق مصوبات مجلس رد خواهد شد.»

▼ ما برای قاچاق و خام‌فروشی برنامه داریم

جعفر پورکیگانی، نماینده بوشهر در صحن مجلس، طی تذکر شفاهی با انتقاد از اقدام دولت گفت: «حدود ۲۰ روز قبل، آقای زراعتکار و آقای عظیمی فرد به‌عنوان معاونان دستگاه‌های مرتبط در کمیسیون اصل ۹۰ حضور پیدا کردند. هر کس اگر اشتباهی یا حرکت غلطی انجام دهد معمولاً برای خود توجیهی می‌آورد، اما اغ‌بزانی که در جلسه حضور داشتند هیچ توجیهی برای این اقدام ارائه نکردند. من از همکارانم خواش می‌کنم؛ ما هستیم که باید با اراده خود، قطار دولت را روی ریل قانون قرار دهیم. این اقدام یعنی ترخی‌سازی سوخت اشکال اساسی دارد و آقای پورمحمدی قطعاً باید مسئولیت آن را بپذیرد.» او همچنین خطاب به این معاونان وزارت نفت گفت: «جناب آقای عظیمی فرد و آقای زراعتکار! ما برای خام‌فروشی، برای ای‌لی‌جی، برای مازاد و برای قاچاق سوخت برنامه داریم.»

